

LIETUVOS MOKSLINIŲ BIBLIOTEKŲ ASOCIACIJA

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vilnius, 2018

Ataskaitos turinys

LMBA ataskaitos už 2017 metus santrauka	3
1. Informacija apie Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją ir jos darbuotojus.....	4
2. LMBA projektinė veikla	7
2.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos projektas duomenų bazių centralizuotos prenumeratos bibliotekoms finansavimui	7
2.2. ES struktūrinių fondų projektas „eMoDB.LT3: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – trečiasis etapas“	7
3. Duomenų bazės	11
3.1. Duomenų bazių prenumerata	11
3.2. Duomenų bazių testavimas.....	12
4. LMBA renginiai ir kita veikla	13
4.1. LMBA visuotiniai ir tarybos susirinkimai	13
4.2. Duomenų bazių pristatymai ir susitikimai su leidėjais.....	14
4.3. Kita veikla	15
5. Tarptautinė veikla.....	15
5.1. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EIFL.....	15
5.2. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EBLIDA	16
5.3. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje LIBER.....	16
5.4. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje ICOLC	16
6. LMBA viešinimas	17
2018-ųjų metų planai.....	17
Dėkojame	18
Priedų sąrašas	19

LMBA ataskaitos už 2017 metus santrauka

2001 metų gruodžio mėn. Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją (toliau – LMBA) įsteigė 23 institucijos-steigėjos. 2017 metais turėjome 54 narius. Pokyčiai metų bėgyje:

- 2017 08 24 gautas Lietuvos technikos bibliotekos ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos raštas Nr. V-32 / V-595 dėl Lietuvos technikos bibliotekos reorganizavimo sąlygų. Nuo 2018 metų sausio 1 dienos Lietuvos technikos biblioteka yra prijunta prie Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos.

2017 m. gruodžio 31 d. LMBA turėjo 54 narius, o 2018 metų sausio 1 d. – 53 narius.

2017-12-31 iš viso turėjome 16 darbuotojų, dalį pareigybių LMBA ir ES projekte dirbo tie patys žmonės.

LMBA ataskaitoje už 2017 metus pateikiama informacija apie veiklas, kurios apima bendrą informaciją apie asociaciją, projektinę veiklą, duomenų bazių prenumeratos apžvalgą, tarptautinį bendradarbiavimą. Pristatomi svarbiausi 2018 metų planai.

LMBA finansinė ataskaita už 2017 metus pateikiama atskirai.

1. Informacija apie Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją ir jos darbuotojus

2001 metų gruodžio mėn. Lietuvos mokslinių bibliotekų asociaciją (toliau – LMBA) įsteigė 23 institucijos-steigėjos. 2017 metų pradžioje turėjome 54 narius, tačiau metų bėgyje vyko šie pokyčiai:

- 2017 08 24 gautas Lietuvos technikos bibliotekos ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos raštas Nr. V-32 / V-595 dėl Lietuvos technikos bibliotekos reorganizavimo sąlygų. Nuo 2018 metų sausio 1 dienos Lietuvos technikos biblioteka yra prijunta prie Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos.

2017 metų LMBA narių sąrašas::

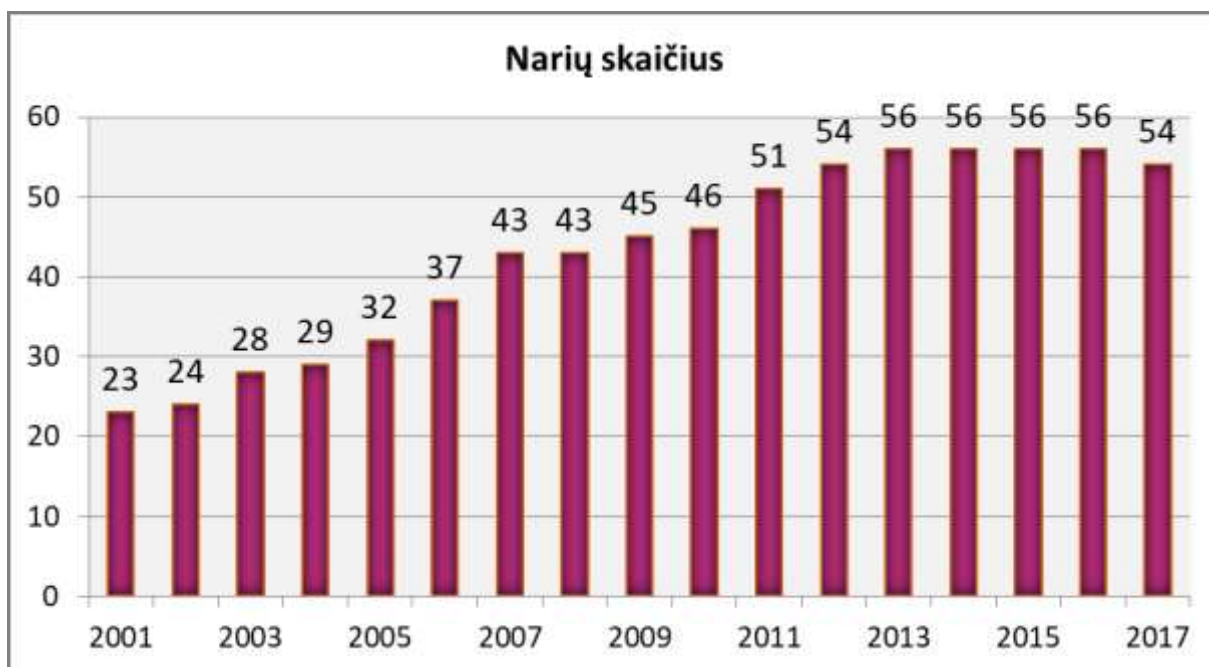
1. Aleksandro Stulginskio universitetas	23. Lietuvos energetikos institutas
2. Alytaus kolegija	24. Lietuvos istorijos institutas
3. Europos humanitarinis universitetas	25. Lietuvos medicinos biblioteka
4. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija	26. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka
5. Graičiūno aukštoji vadybos mokykla	27. Lietuvos muzikos ir teatro akademija
6. ISM vadybos ir ekonomikos universitetas	28. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
7. Kauno apskrities viešoji biblioteka	29. Lietuvos sporto universitetas
8. Kauno kolegija	30. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
9. Kauno technikos kolegija	31. Lietuvos technikos biblioteka
10. Kauno technologijos universitetas	32. Mykolo Romerio universitetas
11. Kazimiero Simonavičiaus universitetas	33. Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka
12. Klaipėdos apskrities viešoji Ievos Simonaitytės biblioteka	34. Panevėžio kolegija
13. Klaipėdos universitetas	35. Socialinių mokslų kolegija
14. Klaipėdos valstybinė kolegija	36. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka
15. Kolpingo kolegija	37. Šiaulių valstybinė kolegija
16. LCC Tarptautinis universitetas	38. Šiaulių universitetas
17. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas	39. Šiaurės Lietuvos kolegija
18. Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas	40. Šv. Ignaco Lojolos kolegija
19. Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras	41. Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla
20. Lietuvos aklųjų biblioteka	42. Utenos kolegija
21. Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla	43. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto Fizinių ir technologijos mokslų centras
22. Lietuvos edukologijos universitetas	44. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka
	45. Vilniaus dailės akademija
	46. Vilniaus dizaino kolegija

- 47. Vilniaus Gedimino technikos universitetas
- 48. Vilniaus kolegija
- 49. Vilniaus kooperacijos kolegija
- 50. Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija

- 51. Vilniaus technologijų ir dizaino kolegijos
- 52. Vilniaus universitetas
- 53. Vilniaus verslo kolegija
- 54. Vytauto Didžiojo universitetas

2017 metais Švietimo ir mokslo ministerija vykdė aukštojo mokslo reformą, tačiau iki metų pabaigos negavome daugiau pranešimų apie vienos ar kitos institucijos likvidavimą arba prijungimą prie kitos aukštosios mokyklos.

Pastoviai atnaujinamas LMBA narių sąrašas pateikiamas interneto svetainėje <http://www.lmba.lt/> (skiltyje Apie LMBA – Nariai). LMBA narių skaičius 2001–2017 metais pateikiamas 1 pav.

1 pav. LMBA narių skaičius 2001–2017 metais.

2017 metais LMBA valandinį darbą dirbo: pirmininkas, administracijos vadovas, buhalteris, viešųjų pirkimų vadovas, duomenų bazių administratorius, vertėjas ir IT specialistas (iš viso 7 pareigybės), ES struktūrinių fondų projekto „eMoDB.LT3: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėtimas Lietuvai – trečiasis etapas“ (toliau Projektas arba eMoDB.LT3) darbuotojai netiesioginėms veikloms: Projekto vadovas, teisininkas, finansininkas, vadybininkas, duomenų bazių ekspertas, duomenų bazių administratorius, vertėjas, biuro administratorius (iš viso 8 pareigybės) ir tiesioginėms veikloms: Projekto veiklos vadovas, programuotojas-ekspertas, duomenų bazių specialistas, techninis dizaineris, du programuotojai ir teisininkas (iš viso 8 pareigybės). 2017-12-31 turėjome 16 darbuotojų, nes dalį pareigybių LMBA ir Projekte dirbo tie patys žmonės. Darbuotojų sąrašas:

1. Emilija Banionytė	6. Vaidas Kurmelis
2. Dainius Bružė	7. Danutė Peslekiene
3. Dalia Dubovskė	8. Džemilija Stogienė
4. Inga Kavaliauskienė	9. Genovaitė Šablauskienė
5. Rima Klusovskienė	10. Jevgenija Ševcova

11. Aušra Vaškevičienė
 12. Andrius Kriščiūnas,
 13. Mindaugas Petkevičius,

14. Linas Salelionis,
 15. Andrius Blažinskas,
 16. Valdas Kavaliauskas

LMBA būstinė yra registruota Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos (toliau – Nacionalinė biblioteka arba LNB) adresu Gedimino pr. 51, Vilnius. Nuo pat įsteigimo LNB suteikia patalpas LMBA administracijos veiklai. Pagrindinio LNB pastato rekonstrukcijos metu LMBA būstinė veikė adresu K. Sirvydo g. 4, 224-1 kab., o 2017 m. pradžioje persikėlė į pagrindinį Nacionalinės bibliotekos pastatą ir paprašė informinti mūsų nuomą oficialiai. Tai užtruko, tačiau Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 spalio 18 d. nutarimu Nr. 857 Nacionalinei bibliotekai buvo leista patalpų dalį perduoti pagal panaudos sutartį LMBA. Su Nacionaline biblioteka 2017 11 27 sudaryta valstybės turto panaudos sutartis 10-iai metų. Pagal šią sutartį kiekvieną mėnesį mokame tik komunalinių išlaidų dalį, o metų pabaigoje – draudimo išlaidas už mums paskirtą plotą, t. y. 512 kabinetą, 20,54 kv. metro.

LMBA veikla buvo finansuojama nario mokesčio, bibliotekų tikslinių įnašų ir projektų lėšomis. 2017 metais buvo surinkta 19 899,31 € nario mokesčio, 1 326 429,40 € Projekto tiksliniam indėliui bei valiutos kurso nuostoliams padengti, 24 961,80 € tikslinio įnašo duomenų bazių, prenumeruojamų tarpininkaujant LMBA, prenumeratai apmokėti. Bibliotekų indėlio pokytis duomenų bazių prenumeratai, įskaitant prenumeruojamas savomis lėšomis ir tikslinį indėlį Projektui bei lėšas valiutos kurso nuostoliams padengti 2008-2017 metais, pavaizduotas 2 pav.

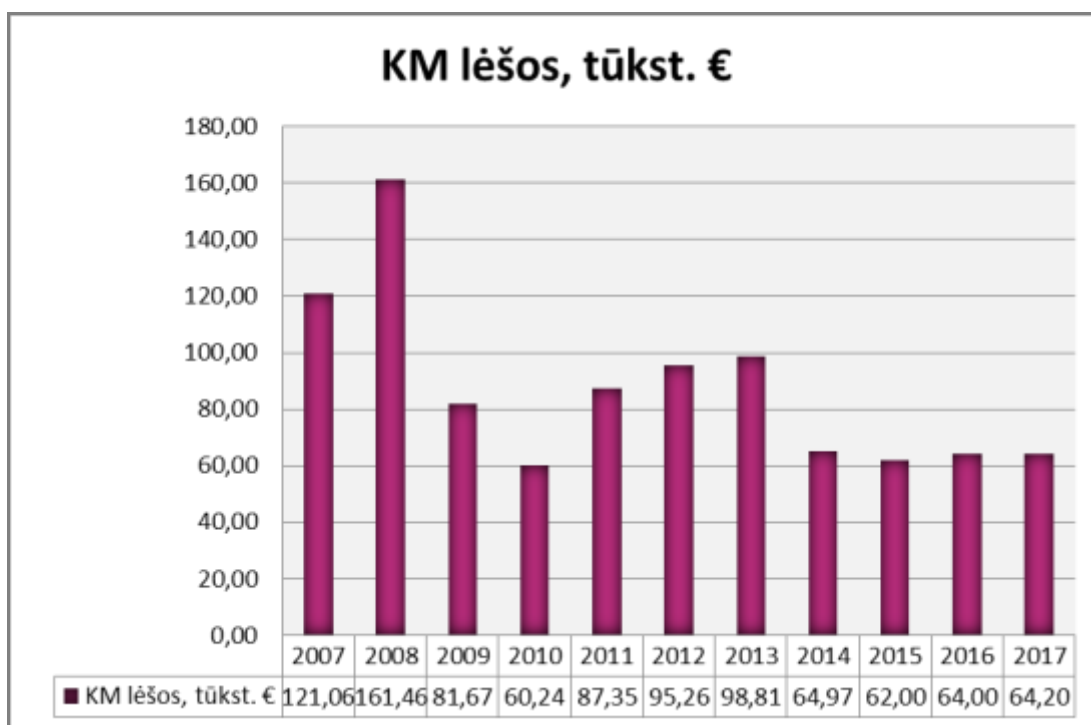
2 pav. Bibliotekų indėlis duomenų bazių prenumeratai 2008–2017 metais.

Išsami Revizijos komisijos ataskaita už 2017 metus pateikiama atskirai.

2. LMBA projektinė veikla

2.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos projektas duomenų bazių centralizuotos prenumeratos bibliotekoms finansavimui

Su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – KM) 2017 m. balandžio mėn. 10 d. buvo pasirašyta sutartis „Duomenų bazių centralizuotos prenumeratos bibliotekoms finansavimo sutartis“ dėl *Naxos Music Library* prenumeratos 2018-iems metams, iš viso skirta 64 500,00 €. KM remiamai prenumeratai nereikėjo skirti LMBA ar bibliotekų finansavimo, tačiau nebuvo skirta jokių lėšų prenumeratos administravimui bei pašto išlaidoms. Duomenų bazė *Naxos Music Library* buvo užprenumeruota visoms viešosioms bibliotekoms ir 17-ai LMBA narių, kurių informaciniam aprūpinimui būtina muzikinė informacija (LMBA tarybos 2017-06-27 protokolą Nr. T-17/04). Kultūros ministerijai pateikėme išsamią ataskaitą už panaudotas lėšas (64 200,00 €), 300,00 € buvo grąžinta KM. Pateikiame Kultūros ministerijos skirtų ir panaudotų lėšų 2007–2017 m. suvestinę (3 pav.).

3 pav. Kultūros ministerijos skirtos ir panaudotos lėšos duomenų bazių prenumeratai 2007–2017 metais.

2017 m. kovo 14 d. LMBA pirmininkė E. Banionytė dalyvavo susitikime su Kultūros ministre Liana Ruokyte-Jonsson. Jame buvo aptarta naujosios vyriausybės politika kultūros, tame tarpe ir bibliotekų, srityje.

2.2. ES struktūrinių fondų projektas „eMoDB.LT3: Elektroninių mokslo duomenų bazių atvėrimas Lietuvai – trečiasis etapas“

Projekto pradžia – 2016 m. rugsėjo 20 d. 2017 m. gruodžio 31 d. projekte dalyvavo 52 institucijos, nes Lietuvos aklujų biblioteka atsisakė dalyvauti Projekte, o 2016-11-18 raštu

Nr. SD-48 sutartį pareiškė norą nutraukti ir Šiaurės Lietuvos kolegija (toliau – ŠLK) dėl įgyvendinamų strateginių pokyčių.

Projekto santrauka:

- Įgyvendinant projektą, bus užtikrinta prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumaniosios specializacijos) krypčių ir jų prioritetų įgyvendinimo (SMART) veiklai būtina prieiga prie paklausių labiausiai cituojamų elektroninių mokslo duomenų bazių (toliau – eMoDB). Numatyta užprenumeruoti 78 eMoDB, kurių didžioji dalis (21 eMoDB) yra universalios, 16-os turinys priskiriamas biomedicinos mokslams, 12-kos – fiziniams mokslams, 11-kos – humanitariniams, po 9 – socialiniams ir technologijos mokslams. Įgyvendinant projektą bus automatizuotas eMoDB licencijavimas ir administravimas bei bus sukurtas savarankiškam mokymuisi virtualioje aplinkoje pritaikytas mokymo modulių komplektas. Mokslininkai ir kiti tyrėjai galės efektyviai naudotis eMoDB mokslo produkcijos kūrimo metu ir savo sukurtai mokslo produkcijai publikuoti.

Projekto uždavinys:

- Užtikrinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (toliau – MTEPI) veiklai vykdyti reikalingų tarptautinių elektroninių mokslo duomenų bazių prieinamumą.

Projekto veiklos:

- Sukurti automatizuotą elektroninių mokslo duomenų bazių licencijavimo ir administravimo informacinę sistemą;
- Užprenumeruoti MTEPI veiklai vykdyti reikalingas tarptautines elektronines mokslo duomenų bases;
- Užtikrinti galimybes mokslininkams ir kitiems tyrėjams savarankiškai ugdyti gebėjimus naudotis tarptautinėmis elektroninėmis mokslo duomenų bazėmis.

Pagrindiniai 2017 metų Projekto darbai – tęsti duomenų bazių prenumeratą ir pradėti kurti automatizuotą elektroninių mokslo duomenų bazių licencijavimo ir administravimo informacinę sistemą.

Per 2017 metus įvyko 53 viešieji pirkimai projekte numatytoms duomenų bazėms prenumeruoti. 2017 metų gruodžio 31 d. buvome užprenumeravę 76 duomenų bases (iš 78 numatytų):

1. *AccessMedicine*
2. *ACM Digital Library*
3. *Access Pharmacy*
4. *ACS Web Editions*
5. *American Institute of Physics*
6. *American Physical Society*
7. *Annual Reviews*
8. *Art and Architecture Complete*
9. *Atla Religion database with Atla Serials*
10. *Berg Fashion Library*
11. *BMJ Best Practice*
12. *BMJ Journals Online Collection*
13. *CEEAS (Central and Eastern European Academic Source)*
14. *Cambridge Journals Online*
15. *ClinicalKey*

16. *Cochrane Library*
17. *Communication & Mass Media Complete*
18. *Computers & Applied Sciences Complete*
19. *Descriptions of Fungi and Bacteria*
20. *EBSCO eBook Academic Collection*
21. *eBooks Subject Collections (Science Direct)*
22. *Academic Complete (anksčiau Ebrary)*
23. *EBSCO Publishing (EIFL duomenų bazių paketas)*
24. *EconLit with Full Text*
25. *EDP Sciences*
26. *Education Source*
27. *Emerald Engineering eJournals Collection*
28. *Emerald Management eJournals Collection*
29. *Environment Complete*
30. *Grove Art Online*
31. *Grove Music Online*
32. *Historical Abstracts with Full Text*
33. *Humanities International Complete*
34. *IEEE/IET Electronic Library*
35. *Taylor and Francis Medical Library (buvęs pavadinimas InformaHealthcare)*
36. *IOPscience EXTRA*
37. *JSTOR Collections*
38. *Kluwer Law Online*
39. *Lippincott Williams & Wilkins Custom*
40. *Literary Reference Center*
41. *MathSciNet (Matemactical Reviews)*
42. *Micromedex*
43. *Morgan & Claypool (dar neužprenumeruota)*
44. *Natural Medicine Comprehensive Database*
45. *Nature*
46. *Nutrition and Food Sciences Database*
47. *OECD iLibrary*
48. *Oxford University Press Journals*
49. *Oxford Medicine Online (dar neužprenumeruota)*
50. *PASSPORT*
51. *Periodicals Archive Online*
52. *Index of Medieval Art (buvęs pavadinimas Princeton Index of Christian Art)*
53. *Project Muse*
54. *PsycARTICLES*
55. *PsycINFO*
56. *PsycTests*
57. *Reaxys*
58. *RefWorks*
59. *RSC Journals (Royal Society of Chemistry)*
60. *SAGE Journals Online*
61. *SAGE IMechE Journals*
62. *SAGE Research Methods*

63. *Science Direct*
64. *Science (Online edition)*
65. *Scopus*
66. *SciFinder*
67. *SocINDEX with Full Text*
68. *SPIE Digital Library*
69. *SPIE eBooks*
70. *SportDiscus with Full Text*
71. *SpringerLINK*
72. *Springer eBooks Collections*
73. *STAT!Ref*
74. *Taylor & Francis SHH Library and S&T Library*
75. *Clarivate Analytics* (buvęs pavadinimas *Thomson Reuters*)
76. *UpToDate*
77. *Vogue Archive*
78. *Wiley Online Library*

Ištisus metus sprendėme nuolat kylančias prieigos prie duomenų bazių problemas, bendravome su leidėjais. Ypatingai daug dėmesio pareikalavo viešųjų procedūrų pokyčiai, įvykę po 2017 m. liepos 1 d. Reikėjo visas pasikeitusias procedūras išsiaiškinti mums patiems ir paaiškinti jas leidėjams.

2017 metų pradžioje pradėjome automatizuotos elektroninių mokslo duomenų bazių licencijavimo ir administravimo informacinės sistemos kūrimo veiklą. Buvo įdarbinti specialistai, paruošta techninė specifikacija, sukurtas sistemos dizainas ir vartotojų aplinka, vyko programavimo darbai ir pasiruošimas teisinių nuostatų aprašymui. Mums talkino atrinkti LMBA narių specialistai, darbų eiga buvo du kartus pristatyta LMBA tarybos posėdžiuose.

Kuriamą automatizuotą elektroninių duomenų bazių licencijavimo ir administravimo informacinę sistemą sudarys tokie pagrindiniai moduliai:

1. *El. išteklių modulis*. Jo pagalba bus galima valdyti informaciją apie reikiamus išteklius, užsakyti jų testavimą ir/ar prenumeratą bei juos vertinti.
2. *Licencijų modulis*. Jis skirtas licencinių sutarčių informacijos administravimui ir valdymui, licencinių sutarčių ir su jomis susijusių duomenų ir dokumentų saugojimui, licencijavimo proceso etapų stebėsenai bei prieigos prie išteklių fiksavimui.
3. *Finansavimo modulis*. Jo pagalba bus galima administruoti informaciją apie el. išteklių prenumeratai/įsigijimui naudojamus finansavimo fondus, jų paskirstymą pagal elektronines mokslo duomenų bazines ir pernumeruojančias institucijas.
4. *Institucijų modulis*. Jis skirtas informacijos apie LMBA narius tvarkymui ir administravimui.
5. *Ataskaitų modulis*. Modulis skirtas formuoti skirtingas su licencijavimo procesais susijusias ataskaitas.
6. *Administravimo modulis*. Modulis skirtas automatizuotos elektroninių mokslo duomenų bazių licencijavimo ir administravimo informacinės sistemos parametrų konfigūravimui.

Projekto metu sukurtos sistemos pagalba galėsime vertinti savo institucijų prenumeratą, pagrįstai priimti sprendimus dėl prenumeratos pratęsimo.

Nors rašant projektą nebuvo leista finansuoti Projekto viešinimo renginių, tačiau 2017 m. pradžioje Finansų ministerijos užsakymu turėjome organizuoti Projekto viešą aptarimą. Jis vyko balandžio 11 dieną Nacionalinėje bibliotekoje, pristatymą padarė LMBA administracijos vadovė, Projekto duomenų bazių ekspertė A. Vaškevičienė.

3. Duomenų bazės

3.1. Duomenų bazių prenumerata

Pagrindiniai darbai 2017 metais:

- Darbas su duomenų bazių, prenumeruotų per projektą eMoDB.LT3 ir savarankiškai tarpininkaujant LMBA, atstovais, siekiant užtikrinti nepertraukiamą prieigą besikeičiant duomenų bazių prieigos platformoms ir statistikos gavimą.
- Darbas su Švietimo ir mokslo ministerija ir Centrine projektų vykdymo agentūra (toliau – CPVA) dėl projekto eMoDB.LT3 eigos ir finansavimo.
- Darbas su Kultūros ministerija dėl užsienio duomenų bazės LMBA nariams ir viešosioms bibliotekoms prenumeratos.
- Darbas su duomenų bazių administratoriais LMBA institucijose prieigos, IP adresų, sąrašų tikslinimo, ataskaitų pateikimo ir kitais klausimais.

2017 metais duomenų bazės buvo prenumeruojamos panaudojant Projekto, Kultūros ministerijos skirtą paramą *Naxos Music Library* prenumeratai bei LMBA institucijų lėšas.

Ataskaitiniais metais tęsėme 2014–2017 metais LMBA institucijų lėšomis užprenumeruotų duomenų bazių bei eMoDB.LT projekto lėšomis įsigyto archyvo administravimą. Tai:

1. *AccessEngineering*,
2. *The Biomedical and Life Sciences Collection*,
3. *eBooks on EBSCOhost*,
4. *Geopoliticalmonitor.com*,
5. *New England Journal of Medicine* (NEJM);
6. *Science Classic* archyvas.

2017 metais iš bibliotekų komplektavimo lėšų buvo užprenumeruotos šios duomenų bazės ir paslaugos:

- Duomenų bazė *AccessEngineering*, 2 prenumeratoriai.
- Įrankis *EZProxy*, 16 prenumeratorių.
- VGTU leidyklos „Technika“ el. knygų prenumerata, 2 prenumeratoriai.
- *New England Journal of Medicine* (NEJM), 2 prenumeratoriai.
- Plagiato patikros programa *URKUND*, 8 prenumeratoriai.

Visa informacija apie LMBA nariams prenumeruojamas duomenų bazes ir įsigytus archyvus yra skelbiama LMBA interneto svetainėje <http://www.lmba.lt/duomeniu-bazes>.

2017 metais bibliotekose, tarpininkaujant LMBA, buvo prenumeruojamos 83 duomenų bazės ir 2 įrankiai (nuotolinei prieigai bei plagiato patikrai). Visą statistinę informaciją apie duomenų bazių panaudą, kurią gauname iš leidėjų, talpiname LMBA intraneto svetainėje. Taip pat bibliotekas-prenumeratores informuojame apie prieigos prie duomenų bazių ypatumus, administravimo modulius ir joms suteiktus slaptažodžius, jei tokia galimybė yra,

nuolat teikiame konsultacijas, kurių būna gana daug ir sprendžiame iškilusias problemas. Projekto eMoDB.LT3 metu kuriama informacinė sistema ženkliai papildys mūsų intraneto svetainėje talpinamą informaciją, pateiks mūsų narių prenumeruojamų duomenų bazių administratoriams daugiau informacijos bei statistinės informacijos analizę.

Iš per LMBA prenumeruojamų duomenų bazių institucijos turėjo prieigą prie daugiau kaip 43 tūkst. el. žurnalų, 520 tūkst. el. knygų, o ankstesniais metais vykdytų projektų dėka – 6 archyvų: *Annual Reviews*, *Cambridge Journals Online*, *Emerald Backfiles*, *IOP Publishing Archive Collection 1874-1999*, *Science Classic* ir *Springer LINK Archive*. Pirmame priede pateikiama prenumeruojamų duomenų bazių leidinių statistika 2017 metais.

Iš per LMBA prenumeruojamų duomenų bazių 2017 m. vartotojai iš viso atsisieję daugiau kaip 2,45 mln. viso teksto straipsnių ir perskaitė daugiau kaip 727 000 el. knygų skyrių (Priedas Nr. 2. Prenumeruojamų duomenų bazių panaudos statistika: 2017 m.).

Savo lėšomis, tarpininkaujant LMBA, duomenų bazes ar įrankius prenumeruoja šie LMBA nariai:

1. Aleksandro Stulginskio universitetas
2. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija
3. Kauno kolegija
4. Kauno technologijos universitetas
5. Klaipėdos universitetas
6. Klaipėdos valstybinės kolegija
7. Lietuvos edukologijos universitetas
8. Lietuvos muzikos ir teatro akademija
9. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
10. Lietuvos sporto universitetas
11. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
12. Mykolo Romerio universitetas
13. Socialinių mokslų kolegija
14. Šiaulių universitetas
15. Šiaulių valstybinė kolegija
16. Vilniaus dailės akademija
17. Vilniaus Gedimino technikos universitetas
18. Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija
19. Vilniaus universitetas
20. Vytauto Didžiojo universitetas

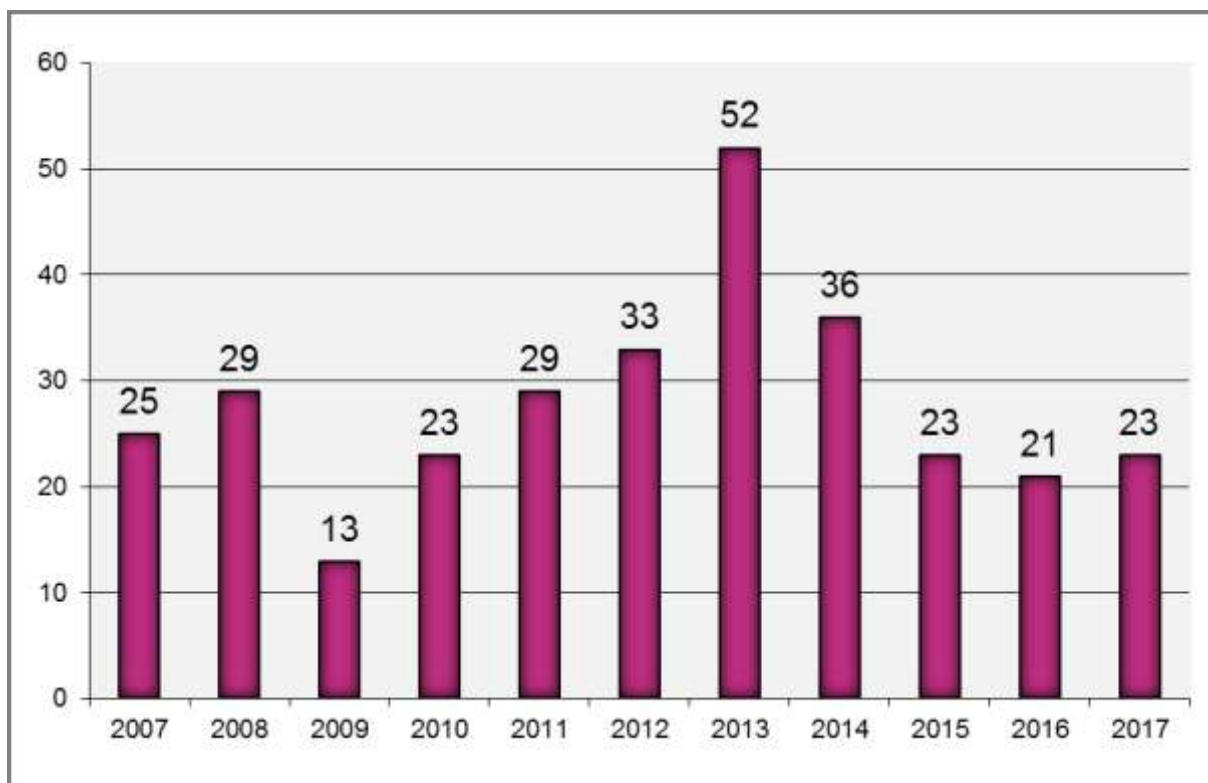
3.2. Duomenų bazių testavimas

2017 m. buvo organizuoti 23 duomenų bazių testavimai. Testavimus dažniausiai organizuojame ne visoms LMBA narėms, o tik tom, kurios jo pageidauja arba pasirenka leidėjas. Informacija apie testavimus visada skelbiama el. pašto forumu ir LMBA interneto svetainėje. 2017 metais testuotos duomenų bazės:

1. <i>Film & Television Literature Index with Full Text</i>	4. <i>Academic Search Ultimate</i>
2. <i>International Bibliography of Theatre & Dance with Full Text</i>	5. <i>Business Source Ultimate</i>
3. <i>Play Index</i>	6. <i>Applied Science & Technology Ultimate</i>
	7. <i>Humanities Source Ultimate</i>

8. <i>Sociology Source Ultimate</i>	16. <i>Bridgeman Education</i>
9. <i>One Belt One Road Reference Source</i>	17. <i>De Gruyter</i>
10. <i>Flipster</i>	18. <i>Naxos Music Library Jazz</i>
11. <i>Adis Insight (Springer)</i>	19. <i>Naxos Spoken Word Library</i>
12. <i>Springer Protocols</i>	20. <i>Naxos Video Library</i>
13. <i>Springer Materials</i>	21. <i>Naxos Music Library World</i>
14. <i>Springer Reference</i>	22. <i>Naxos Works Database</i>
15. <i>zbMATH (Springer)</i>	23. <i>Global Regulation</i>

Pateikiame 2007–2017 metais testuotų duomenų bazių suvestinę (4 pav.).

4 pav. Testuotų duomenų bazių skaičius 2007–2017 metais.

4. LMBA renginiai ir kita veikla

4.1. LMBA visuotiniai ir tarybos susirinkimai

Vadovaujantis LMBA įstatais, kasmet organizuojame LMBA narių visuotinius susirinkimus ir tarybos posėdžius, kurių metu aptariame svarbiausius LMBA vadybos klausimus, pasidaliname patirtimi, tariamės dėl vykdomų projektų, planuojamų darbų. Ataskaitiniais 2017 m. įvyko:

- 1 LMBA visuotinis susirinkimas. Antrasis, Tarybai pritarus, nebuvo šaukiamas dėl didelio užimtumo metų pabaigoje, tai aptarta ir suderinta 2007 m. lapkričio 10 d. LMBA tarybos posėdyje Nr. T-17/08.
- 9 LMBA tarybos posėdžiai.

4.2. Duomenų bazių pristatymai ir susitikimai su leidėjais

2017 metais internetu arba LMBA narių institucijose buvo suorganizuota 19 duomenų bazių pristatymų ar seminarų (1 lentelė). Leidėjai nuolat keičia savo atstovus Lietuvai, kainodarą ir darbą su prenumeratoriais, todėl turėjome 13 susitikimų su leidėjais, kurie buvo atvykę į Lietuvą arba kvietė mūsų atstovą į savo patariamąsias tarybos posėdžius (2 lentelė). Pokalbiai telefonu ir *skype* pagalba vyko nuolat.

1 lentelė. 2017 metų duomenų bazių pristatymų vartotojams suvestinė.

Renginio pavadinimas	Data	Miestas, vieta
1. IEEE informacijos išteklių pristatymas	Sausio 17 d.	Kaunas, KTU
2. IEEE informacijos išteklių pristatymas	Sausio 18 d.	Vilnius, VU
3. Duomenų bazės <i>InCites</i> pristatymas	Sausio 25 d.	Vilnius, VU
4. EIFL el. knygų seminaras	Balandžio 20 d.	Internetu
5. URKUND seminaras	Balandžio 27 d.	Internetu
6. Sage seminaras	Gegužės 9 d.	Vilnius, VGTU
7. Sage seminaras	Gegužės 10 d.	Kaunas, KTU
8. Sage seminaras	Gegužės 11 d.	Klaipėda, KU
9. Reaxys mokymai	Gegužės 16 d.	Vilnius, VU
10. Reaxys mokymai	Gegužės 17 d.	Kaunas, KTU
11. Citavi pristatymas	Birželio 1 d.	Internetu
12. SCOPUS mokymai	Rugsėjo 27 d.	Vilnius, VU
13. SCOPUS mokymai	Rugsėjo 28 d.	Kaunas, KTU
14. EBSCO seminaras	Spalio 23 d.	Vilnius, MRU
15. EBSCO seminaras	Spalio 24 d.	Kaunas, VDU
16. EBSCO seminaras	Spalio 25 d.	Šiauliai, ŠU
17. EBSCO seminaras	Spalio 26 d.	Klaipėda, KU
18. IEEE seminaras	Lapkričio 8 d.	Internetu
19. Įrankio <i>RedLink</i> pristatymas	Lapkričio 13 d.	Internetu

2 lentelė. Susitikimai su leidėjais 2017 metais.

Susitikimai su leidėjais	Data
1. Susitikimas su <i>ProQuest</i> atstovu	Sausio 17 d.
2. EBSCO Europos patariamąsios tarybos posėdis	Vasario 27–28 d.
3. Susitikimas su <i>Lippincott Williams & Wilkins</i> atstovu	Kovo 15 d.
4. Susitikimas su <i>ProQuest</i> atstovais	Kovo 29 d.
5. Susitikimas su <i>Clarivate Analytics</i> atstovais	Balandžio 10 d.
6. Susitikimas su <i>SciFinder</i> atstovu	Balandžio 26 d.
7. Susitikimas su <i>Science</i> atstovu	Gegužės 11 d.
8. IOP bibliotekų patariamąsios tarybos posėdis	Gegužės 17–19 d.
9. <i>SpringerNature</i> bibliotekų patariamąsios tarybos posėdis	Gegužės 23–25 d.
10. Susitikimas su <i>Clarivate Analytics</i> atstovais	Rugsėjo 4 d.
11. Susitikimas su <i>Springer Nature</i> atstovu	Rugsėjo 6 d.
12. Susitikimas su <i>Elsevier</i> leidyklos atstovu	Spalio 24 d.
13. Susitikimas su <i>De Gruyter</i> leidėjų atstovu	Lapkričio 27 d.

Susitikimai su leidėjais taip pat vyko šiose tarptautinėse konferencijose:

1. ICOLC konferencijoje Prahoje 2017 m. spalio mėn. 15–18 d.
2. EIFL generalinėje asamblėjoje Tbilisyje 2017 m. rugsėjo mėn. 22–25 d.

2017 metų pagrindiniai klausimai, kurie buvo aptariami su leidėjais, buvo susiję su duomenų bazių sutarčių atnaujinimu, panauda, jų siūlomais naujais produktais ir įrankiais. Leidėjams buvo pristatomi Lietuvos viešųjų pirkimų reikalavimai. Ypač daug darbo su leidėjais buvo po liepos 1 dienos, kai pasikeitė Viešųjų pirkimų įstatymas.

4.3. Kita veikla

Be šių renginių nuolat bendraujama su Kultūros ir Švietimo ir mokslo ministerijomis, Lietuvos mokslo taryba bei kitomis organizacijomis informacijos aprūpinimo, autorių teisių, atvirosios prieigos ir kitais klausimais. LMBA pirmininkė Emilija Banionytė yra Bibliotekų tarybos narė.

5. Tarptautinė veikla

LMBA yra EIFL, LIBER ir EBLIDA narė, dalyvauja ICOLC veikloje.

5.1. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EIFL

Tarptautiniame konsorciуме EIFL (www.eifl.net) dalyvaujame nuo 2001 m. Nuo 2005 m. mokame nario mokestį, kuris už 2017 m. buvo 6 200,00 €. Lietuvos atstovai šioje organizacijoje yra:

- EIFL koordinatorė Lietuvoje – Aušra Vaškevičienė,
- EIFL IP (intelektinės nuosavybės) programa – Emilija Banionytė,
- EIFL *Open Access* (atvirosios prieigos) programa – Gintarė Tautkevičienė.

EIFL veikla apima šias pagrindines sritis:

- Bibliotekų konsorciūmų stiprinimas ir kitos iniciatyvos;
- Licencijavimo, derybų su leidėjais programa;
- Intelektinės nuosavybės (IP) programa;
- Atvirosios prieigos (OA) programa;
- Viešųjų bibliotekų (PLIP) programa.

2016 m. E. Banionytė išrinkta į EIFL valdybą, kurioje dirbo ir ataskaitiniu laikotarpiu. E. Banionytė ir A. Vaškevičienė yra EIFL Turinio darbo grupės narės, metų bėgyje sprendžia su duomenų bazių prenumerata ir testavimais susijusius klausimus. Darbas Turinio darbo grupėje vyksta el. paštu, be to, klausimai aptariami generalinės asamblėjos metu. Į šį darbą įtraukiama ir LMBA duomenų bazių specialistė J. Ševcova.

EIFL leidžia el. biuletenį – *Newsletter* – jį gauna ir LMBA nariai el. paštu, taip pat jis laisvai prieinamas interneto svetainėje <http://www.eifl.net/>. Savo nariams visuomet persiunčiame informaciją autorių teisių, atvirosios prieigos bei kitais klausimais.

EIFL generalinėje asamblėjoje Tbilisyje (2017 m. rugsėjo mėn.) dalyvavo A. Vaškevičienė, J. Ševcova ir E. Banionytė, kaip EIFL valdybos narė. A. Vaškevičienė skaitė pranešimą apie LMBA vykdomą ES Projektą, E. Banionytė – apie el. knygų prenumeratos patirtį Lietuvoje. EIFL generalinės asamblėjos metu vyko susitikimai su leidėjais, buvo sprendžiami aktualūs prenumeratos klausimai.

Atkreiptinas dėmesys, kad EIFL organizuoja daug įvairių internetinių seminarų savo nariams. Ši informacija pateikiama el. pašto forume, mūsų nariai aktyviai juose dalyvauja. Seminarų įrašus galima rasti EIFL svetainėje.

5.2. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje EBLIDA

EBLIDA (*European Bureau of Library, Information and Documentation Associations*) narė Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija tapo 2006 m. LMBA yra vienintelė šios bibliotekų lobizmu Europos Sąjungoje užsiimančios organizacijos narė Lietuvoje. Mokame nario mokestį, 2017 m. nario mokestis buvo 624,55 €.

EBLIDA nuolat rengia lobistines akcijas Europos Parlamente, į kurias kviečia ir savo nares, tačiau LMBA nariai į jas nevyksta, nes taupome lėšas. EBLIDA Tarybos posėdyje, kuris vyko 2017 m. gegužės 3 d. Arhus mieste (Danija) LMBA atstovai nedalyvavo.

EBLIDA leidžia el. biuletinį, jį persiunčiame LMBA nariams el. paštu. Visa EBLIDA veikla pristatoma tinklalapyje <http://www.eblida.org/>.

5.3. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje LIBER

LIBER (*the Association of European Research Libraries*) narė Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacija yra nuo 2007 m. Pastoviai gauname iš jų informaciją ir dokumentus, LMBA ir Lietuvos bibliotekos – LMBA narės turi nuolaidų dalyvaujant konferencijose, kurios vyksta kasmet ir yra labai populiarios. Kasmet joje dalyvauja kelios LMBA narės. 2017 m. LIBER konferencija vyko Patras mieste (Graikija), joje dalyvavo E. Banionytė (LMBA), Ž. Petrauskienė ir J. Kuprienė (abi VU). Mokame nario mokestį, 2017 m. sumokėjome 495,00 €. Tai perpus sumažintas nario mokestis. 2015 m. lapkričio mėn. buvome informuoti, kad Lietuva, Latvija ir Rusija, ilgą laiką gaudavusios nario mokesčio nuolaidą, nuo 2016 m. jos nebegaus ir nario mokestis bus 995,00 €. LIBER prezidentė, LMBA pirmininkė E. Banionytės prašymu sutiko su pereinamuoju periodu ir 2016 ir 2017 metams suteikė 50 proc. nuolaidą. Reikia atkreipti dėmesį, kad kitais metais jau turėsime mokėti visą nario mokestį.

5.4. Dalyvavimas tarptautinėje organizacijoje ICOLC

Oficialios narystės ICOLC (*International Coalition of Library Consortia*) nėra, tačiau su šiuo tarptautiniu judėjimu dirbame nuo 2002 metų, esame užsiregistravę uždarame ICOLC forume, o ICOLC intranete randame tik bibliotekininkams skirtos informacijos.

2017 metais LMBA pirmininkė E. Banionytė, administracijos vadovė A. Vaškevičienė ir duomenų bazių administratorė J. Ševcova dalyvavo ICOLC konferencijoje Prahoje. Konferencijos metu įgytos žinios ypač naudingos vykdant eMoDB.LT3 projektą bei prenumeruojant duomenų bazines.

6. LMBA viešinimas

Visa LMBA veikla atspindi LMBA interneto svetainėje. Joje skelbiame pagrindinę informaciją apie mūsų veiklą. Intranete talpiname reikalingą informaciją darbui. Čia yra mūsų ataskaitos, duomenų bazių licencijos, statistika, protokolų kopijos. Operatyvi informacija platinama uždareme LMBA forume el. paštu. 2017 LMBA el. forumu išplatinti 374 laiškai.

2017 m. LMBA interneto svetainėje buvo 19 651 apsilankymas, naujų seansų – 13 403 (88 %). Vidutinė apsilankymo trukmė – 2:08 min., per vieną apsilankymą peržiūrėta 3,3 puslapių.

Daugiausia lankytojų sulaukėme iš Lietuvos – 66,27 %. Mūsų virtualūs svečiai yra iš Vokietijos, Nyderlandų, JAV ir kt. Prisijungimų skaičius iš mobiliųjų įrenginių – 975.

Populiariausios LMBA svetainės skiltys: Duomenų bazės (ypač informacija apie EBSCO duomenų bazes) ir projektą eMoDB.LT3.

Pastebėjome, kad 2017 m. mūsų interneto serveris buvo atakuojamas programišių, todėl kartais svetainė buvo nepasiekiamą, jos turinys buvo iš išorės papildomas netinkamu turiniu, todėl turėjome darbo sprendžiant šias problemas. Reikia pripažinti, kad LMBA interneto svetainė – tiek serveris, tiek programinė įranga – yra pasenę, būtina duomenis perkelti į debesis.

LMBA nariai savo institucijų interneto svetainėse viešina duomenų bazes, kurias prenumeruojame per eMoDB.LT3 projektą.

2018-ųjų metų planai

1. Vykdėti eMoDB.LT3 projekte numatytus įsipareigojimus.
2. Tęsti bendradarbiavimą su Kultūros ministerija dėl lėšų skyrimo užsienio duomenų bazių centralizuotai prenumeratai Lietuvos mokslinėms ir viešosioms bibliotekoms.
3. Vykdėti duomenų bazių, kurių prenumerata neįtraukta į Projekto ar KM finansuojamų sąrašą, pirkimus, jei bent vienas LMBA narys pageidautų prenumeratos už savo lėšas.
4. Organizuoti naujų duomenų bazių testavimus.
5. Administruoti per LMBA prenumeruojamas duomenų bazes, bendrauti su duomenų bazių tiekėjais bei LMBA bibliotekomis, spręsti probleminius klausimus.
6. Analizuoti prenumeruojamų duomenų bazių panaudos statistiką ir analizės pagrindu priimti atitinkamus sprendimus.
7. Organizuoti duomenų bazių pristatymus ir susitikimus su leidėjais LMBA narių bibliotekose bei internetu.
8. Atstovauti Lietuvos mokslines bibliotekas tarptautinėse organizacijose EIFL, EBLIDA, LIBER, ICOLC ir kt. organizacijose.
9. Propaguoti atvirąją prieigą, atvirojo kodo programas ir kt. naujoves bibliotekose.
10. Atstovauti bibliotekas sprendžiant autorių teisių klausimus.
11. Viešinti LMBA Lietuvoje ir užsienyje.

Dėkojame

LMBA nariams, kurie pasitiki asociacija ir dalyvauja jos veikloje.

LMBA tarybai – principingai nagrinėjančiai klausimus ir objektyviai priimančiai sprendimus.

Bibliotekoms, kurios mus priima visuotinių susirinkimų ir kitų renginių metu.

Nuolatiniais talkininkais ir savanoriais, be kurių profesionalios ir geranoriškos pagalbos nepavyktų padaryti visų darbų.

Nacionalinei bibliotekai ir jos vadovams už nuolatinį palaikymą ir būstinę.

LMBA pirmininkė
Vilnius, 2018 m. vasaris

Emilija Banionytė

Priedų sąrašas

Priedas Nr. 1. Prenumeruojamų duomenų bazių leidinių statistika: 2017, 7 lapai

Priedas Nr. 2. Prenumeruojamų duomenų bazių panaudos statistika: 2017, 2 lapai.